5 A 537/2002 - 17

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce **V. J.,** proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem v Praze 5, Křížová 25, o přezkoumání rozhodnutí žalované ve věci poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb.,

takto:

I. Žaloba se **zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 5.2.2002 byla žalobci přiznána v souladu se zákonem č. 261/2001 Sb. jednorázová peněžní částka ve výši 60 000,- Kč za jeho věznění z politických důvodů v době od 27.3. do 29.12. 1949 a od 20.10. do 30.12.1950.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas opravný prostředek k Vrchnímu soudu v Praze. Žalobce v něm uvedl, že byl ve vězení celkem 650 dní, počítá-li se měsíc jako 30 dnů, pak mu zbývalo do dosažení 12 měsíců 10 dnů a žádal, aby mu nedostatek několika dnů byl prominut v rámci odstranění tvrdosti zákona a bylo mu přiznáno odškodnění za celý rok věznění. Žalobce má za to, že zákon č. 261/2001 Sb. je nespravedlivý, když odškodňuje

stejnou částkou věznění tří měsíců jako o několik dnů nedokončených 12 měsíců. Protože žalobce po skončení věznění byl povolán k Pomocným technickým praporům (dále jen PTP), kde strávil 37 měsíců, žádal rovněž, aby mu byly přiznány k nedokončeným 12 měsícům věznění dny, kdy byl u PTP.

Žalovaný ve svém vyjádření poukázal na znění ustanovení § 2 odst. 1 a § 4 odst. 4 zákona č. 261/2001 Sb. s tím, že výše jednorázové peněžní částky pro politického vězně při věznění kratším než 1 rok, trvajícím však alespoň 3 měsíce, činí podle § 5 odst. 4 citovaného zákona 60 000,- Kč. Žalobce byl vězněn celkem 11 měsíců a 15 dnů, za což mu náleží jednorázová peněžní částka ve výši 60 000,- Kč. Protože citovaný zákon nemá ustanovení o zmírnění tvrdosti zákona, navrhl žalovaný, aby soud napadené rozhodnutí potvrdil.

Uvedená věc vedená u Vrchního soudu v Praze byla tímto soudem postoupena Nejvyššímu správnímu soudu s poukazem na ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (dále jen "s. ř. s."). Podle uvedeného ustanovení, nestanoví-li zákon jinak, věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona (tj. 1.1.2003) a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům nebo Nejvyššímu soudu, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud.

Podle ustanovení § 129 odst. 2 s.ř.s. postupuje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Účinky procesních úkonů v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení naposledy označeného zákona.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně správního řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. se tento zákon mimo jiné vztahuje na občany České republiky, kteří byli vězněni mezi 25.2.1948 a 1.1.1990 a u kterých bylo rozhodnutí o jejich věznění zcela nebo částečně zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb.nebo podle zákona č. 198/1993 Sb. Pro tuto kategorii osob používá zákon legislativní zkratku "politický vězeň". V § 3 odst. 1 citovaného zákona je vymezen okruh oprávněných osob, které mají nárok na poskytnutí jednorázové částky, jimiž jsou účastník národního boje za osvobození, vdovy nebo vdovci a děti podle § 1 odst. 2 citovaného zákona anebo politický vězeň a vdovy a vdovci podle § 2 odst. 2 citovaného zákona.

Žalobce požádal o poskytnutí jednorázové peněžité částky jako osoba ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb.Podle usnesení Okresního soudu v Chebu ze dne 18.12.1990 č.j. 1 Rt 389/90 je účasten soudní rehabilitace ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 119/1990 Sb., rozsudky Okresního soudu v Chebu ze dne 26.7.1949 č.j. T II 646/49 a bývalého Krajského soudu v Karlových Varech ze dne 28.12.1949 č.j. To 413/49 se považují za zrušené k datu svého vydání a trestní stíhání se zastavuje. Podle potvrzení vystaveného Ministerstvem spravedlnosti ČR, správou Sboru nápravné výchovy v roce 1992 vykonal žalobce vazbu v době od 27.3. do 26.7.1949 a byl ve výkonu trestu odnětí svobody v době od 27.7. do 5.8.1949 a od 6.8. do 29.12.1949 a podle potvrzení téhož správního úřadu vystaveného dne 24.6.1991 byl ve výkonu trestu odnětí svobody od 20.10. do 30.12.1950.

Jak vyplývá ze skutkových zjištění, ze kterých vycházel i žalovaný v napadeném rozhodnutí, je žalobce osobou oprávněnou k poskytnutí jednorázové peněžité částky podle zákona č. 261/2001 Sb., neboť splňuje stanovené zákonné podmínky. Žalobce je oprávněnou osobou podle ustanovení § 2 odst. 1 citovaného zákona, neboť je politickým vězněm, který byl vězněn v době od 27.3.1949 do 29.12.1949 a v době od 20.10.1950 do 30.12.1950 (tj. 11 měsíců a 10 dnů), a proto mu náleží v souladu s § 5 odst. 4 citovaného zákona jednorázová peněžní částka ve výši 60 000,- Kč, když celková doba věznění trvala více jak tři měsíce, ale méně než jeden rok. Zákon č. 261/2001 Sb. taxativně, tj. výslovně, vymezuje kategorie oprávněných osob a výši poskytovaných částek. Žalobci nelze přiznat jím požadovanou částku podle § 5 odst. 2 citovaného, neboť nesplňuje podmínky pro její přiznání, když doba jeho věznění byla kratší než 1 rok. Citovaný zákon neumožňuje ani správnímu orgánu ani soudu jakkoliv měnit přesně stanovené zákonné podmínky pro přiznání jednorázové peněžní částky, a proto požadavek žalobce týkající se odstranění tvrdosti zákona nemá oporu v citovaném zákoně. V podstatě ze stejných důvodů nemůže být zohledněna žalobcem uvedená doba jeho pobytu v PTP, neboť citovaný zákon to neumožňuje.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s., žalobu zamítl. Ve věci rozhodl bez nařízení jednání v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s.

Účastníkům nebyla přiznána náhrada nákladů řízení, když žalobce neměl v řízení úspěch a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nevznikly (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. července 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu